

เทศน์อบรมพระก่อนปาฏิโมกข์ ณ วัดป่าบ้านตาด
เมื่อวันที่ ๓ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๒๗

อาการของกิเลส

ให้รู้หน้าที่ของเจ้าของ เตี้ยนมันเหลวไหลไปหมดแล้วนะ ดูแล้ว นี่พูดย៉ำๆ อยู่ตลอด เป็นยังงี้ถึงได้พูดย៉ำขนาดนี้ มันแปลกหูแปลกตาอย่างไรบ้าง พวกท่านทั้งหลาย ไม่ได้สนใจบ้างหรือในหัวใจแต่ละดวงๆ ของตัวเอง นี่สนใจกับท่านทั้งหลายรอบวัดรอบดำนะ ทั้งตาทั้งหูทั้งอะไร ดูพระเถระจะดูไม่ได้เตี้ยนมันจะว่าไง มองไปทางตาทิรยาอาการทุกสิ่งทุกอย่างมันเหมือนบ้านะ ยิ่งเวลาตักน้ำตักท่าอะไรๆ เข้าซุ่มนุ้มนกันมองดูแล้วเหมือนบ้า พูดออกมาก็มีแต่เรื่องตลกคะนองเหมือนบ้า ยังไม่รู้ที่อยู่หรือเวลานี้

พวกท่านมาหาบ่ากันหรือ หรือมาหาธรรม ธรรมไม่ใช่แบบนั้น แบบบ้านะ เสียงลั่นเซียวเวลาเข้าหากัน ไม่ทราบว่าจะอะไรต่ออะไร ฟังเสียงไม่มีเสียงอรรถเสียงธรรมเลย มีแต่เสียงความรื่นเริงบันเทิงไปตามกิเลส ไม่ใช่รื่นเริงบันเทิงไปตามธรรม ให้กิเลสลากไปตลอดเวลา กิริยาอาการที่แสดงออกเป็นกิริยาอันเดียว อันกิเลสลากไปนั้น

ผมทนอยู่ก็ทนอยู่เพื่อหัวใจหมู่เพื่อน ผมไม่ได้ทนอยู่เพราะความเหลวไหลอย่างนั้นนะ ที่ทนอยู่ทุกวันนี้ ธรรมไม่ได้อยู่สถานที่อาการที่แสดงเหล่านี้ละ อันนี้เป็นอาการของกิเลสทั้งนั้น มันดินมันดีดอยู่ตลอดเวลา เลยจะกลายเป็นพระธรรมาจารย์นักเพลิดนักเพลิดโรงระบำรำไปหมดแล้วในวัดนี้ ดูพระดูเถระจนดูไม่ได้แล้ว

เข้าใจว่าเก่งว่าดีแล้วหรือที่มานี่อยู่ที่นี่ ทำไมเป็นอย่างนั้น อาการเป็นอย่างนั้นมันไม่ได้หน้าได้หลังอะไรเลย เตี้ยนมันทางจงกรมก็จะไม่มองเห็นแล้ว มันเพลิดมันเพลิดมันดินมันดีด ล้วนแล้วแต่เรื่องอันเดียวเต็มวัดเต็มวา เรื่องอรรถเรื่องธรรมที่ว่ามาหาอยู่ที่ตรงไหน มองหาดูแล้วไม่เห็น เห็นแต่เรื่องอันเดียว ได้ยินแต่เรื่องอันเดียว กิริยาอาการแสดงออกมีแต่เรื่องอันเดียว นี่หรือมาสั่งสมธรรม

สั่งสอนก็หมดไส้หมดพุงหมดตับหมดปอด ไม่มีการฝ่าการฝืนกันบ้างเลยทำยังงี้ แสดงอาการออกทุกอย่างมีแต่เรื่องอันเดียว แสดงลวดลายอยู่ตลอดในกิริยาของพระที่พอมองเห็นได้ ที่ไม่มองเห็นได้อยู่ข้างในเป็นยังงี้ ตรงที่ไม่มองเห็นได้ไม่ใช่ตรงที่เป็นโรงงานของมันหรือ แสดงลวดลายออกมา

หลังไหลมาเท่าไรดูไม่ได้เลยๆ ยิ่งหลังไหลเข้ามาเรื่อยๆ ไม่ได้เรื่องได้ราวอะไรเลย ไม่ว่าเก่าว่าใหม่เหล็กไปตามๆ กันหมดเตี้ยนมัน ดูไม่ได้เลย มันจะกลายเป็น

โรงงานสั่งสมอันนี้ละนะเดี๋ยวนี้ ไอ้ไม่เป็นทำนี่ เคลื่อนอยู่ในโลกอันนี้มีแต่อะไร ก็มีแต่ อันนี้ทั้งนั้นไม่ใช่หรือ เราจะเสาะแสวงหาธรรมที่ให้แปลกจากสิ่งเหล่านี้ อาการไหนที่เป็นอาการแสวงหาธรรมมองไม่เห็นนี่ เราตาฝ้าตาฟาง เห็นแต่เรื่องอันเดียวนั้นกัณฑ์ พระอยู่เวลานี้

ฉันจึงหันเสร็จแล้วรีบไปทำความพากความเพียร ยังน่าเบาใจเบาตาเบาหู อันนี้ เพ่นพ่านๆ มองไปไหนเพ่นพ่านๆ เหมือนตลาด ดูไม่ได้ แล้วยิ่งเข้าไปชุมนุมกันด้วย แล้วยิ่งไปใหญ่เลย เหล้า ๕ ไหก็ยังไม่ได้อายุให้หนักอะไรกันนักหนาอยู่ไม่ได้เรื่อง ได้ราว เอ้ ทำไมเป็นยังงั้นจิตของพระผู้มาอบรมศึกษา ทำไมถึงได้บังคับกันไม่อยู่ ได้ ดิ้นได้ตัดออกมาให้เห็นอยู่ตลอดเวลา มีแต่อย่างเดียวชนิดเดียวอันเดียวด้นติดอยู่ใน กิริยาของพระของเณร ดูไม่ได้

เคยพูดแล้วเป็นยังงั้นกิเลสมันแหลมคมขนาดไหน พูดแล้วพูดเล่า มันฝังหัวใจ มานานเท่าไรถึงไม่ได้เห็นโทษกันเลย ทั้ง ๆ ที่มาเรียนวิชาเห็นโทษกิเลสแล้วทำไมถึงไม่เห็น ถึงได้เพลิดได้เพลิดขนาดนั้น อันนี้จ่อสติเข้าไปในจิตมันจะจ่อไม่ได้ละนะเดี๋ยวนี้ ออกจะแตก ปล่อยให้มันเพลิดมันเพลิดเหมือนกับสุนัขบ้า อยู่ได้แต่แบบบ้าถึงอยู่ได้ เป็นยังงั้นคนบ้าอยู่ คนบ้ากับคนดีอยู่ต่างกันไหม กิริยาของคนบ้ากับคนดีต่างกันไหม กิริยาของคนมีสติประคับประคองตนกับคนปล่อยเลยเหมือนบ้าเป็นยังงั้น ในหัวใจของแต่ละดวง ๆ ที่ว่ามาปกครองมารักษามาสำรวจตัวเอง มันเป็นยังงั้นถึงได้เป็นอย่างนั้น

มันจะเป็นบ้ากันทั้งวัดยังไม่รู้อยู่อีกหรือเวลานี้ จะเหลือแต่ชื่อกรรมฐาน ๆ ละนะ ยิ่งกุดยิ่งด้วนเข้ามา กุดเข้ามาด้วนเข้ามา ทางโลกก็รู้แล้ว เป็นยังงั้นโลกก็รู้กันอยู่ แล้ว แล้วธรรมละ เป็นธรรมชาติที่คงเส้นคงวา หลักธรรมหลักวินัยคงเส้นคงวาที่จะ นำมาบังคับบัญชาสิ่งที่หาเขตหาแดนไม่ได้นี่ ทำไมถึงไม่คิดไม่ค้นคว้ากัน ไม่สนใจ ทำไมถึงเป็นแบบเดียวกันหมดกับโลกกับสงสารเขา ต่างกันยังงั้น หัวโหล่นๆ ใครโกนเอา ก็ได้ โกงจนถลอกออกหมดหน้าเป็นอะไรไปวิเศษอะไร ถ้าหัวใจไม่มีสติปัญญาทาง อรรถทางธรรมเข้ารักษาเสียอย่างเดิวนั้น ก็เหลวไปเหมือนขรवासเขา เหมือนโลก เขานั้นแหละผิดกันอะไร อย่าไปหวังความวิเศษวิโสจากเพศผ้าเหลืองๆ เท่านั้นะ ใน ตลาดร้านค้าไม่อด เต็มไปหมด แม้แต่ในตู้ก็มีเต็ม วิเศษไหมในตู้ ถ้าไม่ทำตัวให้ วิเศษในหัวใจของผู้มีสติปัญญารักษาตนเท่านั้น

อยู่วันหนึ่งๆ ผมเพียงครองร่างผมอยู่เท่านั้นก็พอแล้ว ยังต้องมาแบกภาระเรื่อง กิจเรื่องขวางทั้งหูทั้งตาทั้งจิตทั้งใจตลอดเวลาไปด้วยแล้ว มันทนได้หรือมนุษย์เรา ทั้งๆ ที่ว่ามาปฏิบัติมาศึกษาอบรมกัน อยู่ด้วยความเป็นผู้มีความเพียรภายในตัวบ้างสักนิด หนึ่งไม่ได้หรือ มันเป็นยังงั้น มองไปเวลาไหนถึงได้เป็นยังงั้น ฟังเวลาไหนถึงเป็นยังงั้น

เมื่อเป็นอย่างนี้อยู่แล้วไปที่ไหน ๆ จะเอาอะไรไปใช้ มันก็มีแต่อันเดียวที่แสดงลวดลาย อยู่ตลอดเวลา บนเวทีคือหัวใจของพระที่ว่ามาศึกษาอบรม มีแต่มูลสดมูลแห้งเต็มไปหมดในหัวใจนั้น

วันหนึ่งๆ อยู่ไปยั้งนั่นแหละ รู้ตัวแล้วว่าธาตุขันธ์ไม่เอาไหนแล้ว จะให้วิตก วิจารณ์กับเจ้าของนี่ไม่ได้วอดนะ ไม่ได้วิตกอะไรเลย เรื่องธาตุเรื่องขันธ์รู้ที่อยู่ทุกระยะ ตลอดเวลาอยู่แล้ว หากจะเป็นไปยั้งไรเรื่องธาตุเรื่องขันธ์ ธาตุขันธ์นี่เอามาจากไหนก็รู้ บอกหมู่เพื่อนด้วย ให้อู้อย่างนั้นด้วย ดินเป็นดิน น้ำเป็นน้ำ ลมเป็นลม ไฟเป็นไฟ จะไปเป็นอะไรยิ่งกว่านั้น ไปแบกไปหามไปยึดไปถือหาประโยชน์อะไร เรียนวิชาต้องเรียน อย่างนั้นชีวิตธรรมดา ให้อู้อย่างนั้นซิ พระพุทธเจ้าท่านรู้อย่างนั้น หิงหวงมันอะไร นี่ไม่ได้ หวง จะไปเมื่อไรพร้อมเสมอเลย ตามหลักความจริง ไม่ฝืนหลักความจริง ฝืนให้ทุกข์ ทำไม ทางเดินมีอยู่ป็นออกไปอะไรข้างนอกทางให้เหยียบชวากเหยียบหนามที่มแทง ความจริงมีอยู่นั้นคือทาง เดินตามความจริงนั้น ฝืนความจริงไปไหนถ้าไม่ยากให้กิเลส ร้อยหัวใจ

พอฉันเสร็จแล้วเหมือนกับว่างานเต็มหัวใจ งานนักธุรกิจธุรการยุ่งนั่นยุ่งนี่ ทาง จงกรมไม่มองเห็นเลยทำใจ ที่จะฆ่ากิเลสทำลายกิเลส นั้นไม่มี มีแต่ให้กิเลสทำลายหัวใจ พระ จะไม่สลดสังเวชยังงี้ผู้ดูผู้แลผู้แนะนำสั่งสอนอยู่ ด้วยความเต็มอกเต็มใจเต็ม หัวใจ มันจะไม่ขัดกันยังงี้ ภูเขากี่ลูกได้เคยมาทับหัวใจนี้เมื่อไรยิ่งกว่าผู้ที่ว่ามาเป็นลูก ศิษย์ลูกหา มาศึกษาอบรมแล้วมาทับหัวใจนี้ อันนี้ขี้ที่ร้ายแรง มันเข้ากันไม่ได้เลยกับ หลักธรรมที่สั่งสอนไว้

การขบการฉันเป็นข้อวัตร เวลาฉันตาเหม่อมองไปไหน ขบเคี้ยวอาหารตาเหม่อมองไปไหน มองลงในบาตร ดูบาตร พิจารณาลงในบาตร มีอะไรอยู่ในนั้น ปฏิสังขา หมายความว่าอะไร ที่ท่านว่า ปฏิสังขา โยนิโส ปิณฑุปาต ปฏิเสวามิ นั้นเพียงผิวเผิน นะ หลักธรรมชาติจริง ๆ ที่ออกจากหลักของ ปฏิสังขา นี้ลึกซึ้งกว่านั้น พิจารณาลงไปซิ ปัญญา มี ได้อุบายจากการขบการฉัน ได้อุบายจากอาหารที่ผสมกันอยู่นั้นเท่าไร ประมาณได้หรือ ประมาณไม่ถูกถ้าลงใช้สติปัญญาพินิจพิจารณาอยู่ในนั้น ถ้าไม่ใช่ฉัน แบบเพลิดแบบเพลินแบบโลกสงสารเขาเท่านั้นเองถึงจะไม่ได้เรื่องอะไร ทั้งฉันทั้งเหม่อ ทั้งมอง อะไรพูดไม่ถูก มองไปที่ไหน ๆ

ดูซิโลก โลกไม่มีธรรม โลกไม่สนใจในธรรมเป็นยังงี้ ไม่ว่าบ้านนอกในเมือง ไม่ว่าหญิงว่าชาย ไม่ว่าเพศใดวัยใด จะมีเกาะมีดอนที่ไหนดเวลานี้ถ้าไม่มีธรรมปกครอง หัวใจเสียอย่างเดียวกันนั้น จะเอาความวิเศษวิโสจากกิเลสนี้ เอาลงไปให้มันร้อยเอารัด เอา ๆ เท่านั้น ตื่นลม ๆ แล้ง ๆ ไปที่ไหน ความจริงมีอยู่ทำไมไม่จับไม่ยึด ตากิเลสพาให้

ดูกับตาที่ธรรมพาให้ดู ตาสติปัญญาของธรรมพาให้ดูต่างกันอยู่มากคนละโลกโน้น
 กิริยาที่แสดงออกเพราะอำนาจของกิเลส กับกิริยาที่แสดงออกแห่งธรรมเป็นผู้บงการ
 ต่างกันคนละโลกโน้น ไกลกันเมื่อไร คล้ายคลึงกันเมื่อไร ผิดกันขนาดนั้น ท่านจึงว่า
 โลกกับธรรม อยู่ด้วยกันก็ไม่เหมือนกัน เหมือนผู้หญิงผู้ชายติดกันอยู่ก็ไม่ได้เหมือนกัน
 นั่งอยู่ด้วยกันนั้นแหละ หญิงก็รู้ชัดๆ ชายก็รู้ชัดๆ นั้นละธรรมกับโลกต่างกันอย่างนั้น
 แหละ

นับวันเหลวไหลลงไปๆ ทำยังไง นี่วิตกวิจารณ์อยู่ทุกวัน วิตกวิจารณ์กับหมู่
 เพื่อนมากที่สุดเลย สอนก็สอน วิตกวิจารณ์ก็วิตกวิจารณ์ กิริยาที่แสดงออกให้ทิ่มแทง
 ตาก็เห็นอยู่ประจักษ์ๆ อยู่งั้น ทำไมจะไม่ออกแต่กล่ะ ฉันทังหันเสร็จแล้วเข้าทางจงกรม
 พัดกับกิเลสให้เห็นเป็นไรจะได้อนุโมทนา นั่งก็เอาให้เห็นได้อนุโมทนา จะยืนจะเดิน
 กิริยาอาการแสดงออกทำไหนดแต่ต่อสู้กับกิเลสอยู่งั้นเรื่อย สติปัญญาตายเพราะการ
 ต่อสู้กิเลสให้เห็นชิวะ นี่ยังไม่ลืมนะ กุสลา ธมฺมา ถึงไม่ได้สวดก็ยังไม่ลืมนะ จะสวดให้
 เต็มนี้สวด กุสลา ธมฺมา ถ้าตายด้วยการต่อสู้กิเลสจะสวดกุสลาให้เอง สวดคนเดียวก็
 สวดได้ไม่ได้คุย ก็เรียนมาอยู่ยังไม่ลืมนะ เต็มตัว ขี้เกียจซื้อข้าวเต็มตัว ความไม่เอาไหน

จิตจะจ่อเข้าไปภายในไม่ได้ละนะเตี้ยวนี้ ถูกกิเลสมันเตะเอาที่เดียวพังทลายๆ
 เป็นยังงั้นละนะเตี้ยวนี้ อยู่ไปเฉยๆ วันหนึ่งๆ เกิดประโยชน์อะไร นับปีนับเดือนนับมีด
 นับแจ้ง มันมีมาตั้งกับตั้งกลับแต่เรายังไม่เกิดไมใช่หรือสิ่งเหล่านี้ ไปตื่นมันทำไม กิเลส
 ขี้หัวใจอยู่ทำไมไม่ตื่นบ้าง ไม่เจ็บบ้างเหอ มีดแจ้งเขามาขี้หัวใจของใคร กิเลส
 ต่างหากมาขี้หัวใจของคน ทำไมไม่ตื่นไม่คิดบ้าง ธรรมเป็นเครื่องตื่นที่จะให้รู้เรื่องของ
 กิเลสขี้หัวใจ ทำไมจึงไม่นำไปพิจารณาพอจะให้เห็นโทษของมัน พอจะได้ตื่นกันบ้าง
 แล้วต่อสู้กันบ้าง
